

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

جواهر البلاغه

تشبیه

جلسه ۴۸

استاد رفعتی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ادات تشبیه

• الفاظی هستند که دلالت بر مماثلت دارند، مثل: کاف، کأن، مثل، شبه و... .

و مثل: یحکی، یضاهی، یضارع، یمائل، یساوی، یشابه و اسماء فاعل اینها.

• بنابراین، ادوات تشبیه یا اسم، یا فعل و یا حرف هستند.

• برخی ادوات تشبیه، ملفوظه هستند و برخی ملحوظه.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

• در کاف، مثل، شبه و ادوات مرادف اینها: اصل این است که مشبه به، لفظاً یا تقدیراً بعد از آنها ذکر

شود.

• در کأن، شابه، مائل و ادوات مرادف اینها: اصل این است که مشبه، بعدشان ذکر شود.

• کأن زمانی إفاده تشبیه می‌کند که خبرش جامد باشد و گاهی إفاده شک می‌کند، زمانی که خبرش

مشتق باشد.

• فعلی که دلالت بر مبالغه در تشبیه دارد و خودش ادوات تشبیه نیست، گاهی بی‌نیاز از ادوات تشبیه

است.

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

تقسیم تشبیه به اعتبار ادات

۱- تشبیه مرسل (ادات تشبیه در آن ذکر شده): **إنما الدنيا كبيت - نسجه من عنكبوت**

۲- تشبیه موکد (ادات تشبیه حذف شده): **یسجع سجع القمری.**

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

• تشبه موکد، هم موجزتر و هم بلیغ تر از تشبیه مرسل است.

تقسیم تشبیه به اعتبار ادات و وجه شبه

۱- تشبیه بلیغ (ادات و وجه شبه در آن حذف شده): **فاقضوا مآربکم عجلا إنما - أعمارکم سفر من**

الأسفار

۲- تشبیه غیر بلیغ (ادات یا وجه شبه یا هر دو ذکر شده): **مثل الذین حملوا التوراة ثم لم يحملوها کمثل**

الحمار....

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv